

Základní škola a Mateřská škola,
Ostrava – Poruba, Ukrajinská 19,
příspěvková organizace

Kolečko,
kroužek,
kruh, ...

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro školní družinu

Motivační název:
„KOLEČKO, KROUŽEK, KRUH“

Předkladatel: *Základní škola a Mateřská škola
Ukrajinská 19, Ostrava - Poruba
příspěvková organizace*

Adresa školy: *Základní škola a Mateřská škola
Ukrajinská 19
Ostrava – Poruba
708 00*

Ředitelka školy: *Mgr. Jana Heřmanová*
Telefon: *596965646*
e-mail: *reditelka@specialniskola.cz*

www.specialniskola.cz

IČO: *64 62 81 59*

IZO: *600 171 698*

REDIZO: *600 171 69*

Vedoucí vychovatelka: *Eva Kahúnová*
Telefon: 596 965 646 (budova Ukrajinská 19)
E-mail: eva.kahunova@specialniskola.cz

Zřizovatel: *Moravskoslezský kraj*
28.října
Ostrava
701 00
Telefon: 595 622 222

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2021

Podpis ředitele:

Razítko školy:

Obsah

1. Charakteristika školní družiny	5
1.1 Cíle vzdělávání.....	5
1.2 Materiální podmínky	5
1.3 Personální podmínky	6
1.4 Ekonomické podmínky	6
1.5 Psychosomatické podmínky.....	6
1.5.1 Životospráva.....	6
1.5.2 Psychohygienu.....	6
1.5.3 Psychohygienické podmínky	7
2. Klíčové kompetence	7
2.1 Kompetence k učení	7
2.2 Kompetence k řešení problémů.....	7
2.3 Kompetence komunikativní.....	7
2.4 Kompetence sociální a personální	7
2.5 Kompetence občanské	7
2.6 Kompetence pracovní.....	8
2.7 Kompetence digitální	8
3. Provoz školní družiny.....	8
3.1 Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu vzdělávání	8
3.2 Režim dne	9
4. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	9
5. Výchovně-vzdělávací program	10
6. Formy vzdělávání	11
6.1 Pravidelná činnost (kroužky).....	11
6.2 Příležitostná činnost	11
7. Plán činností	Error! Bookmark not defined.
8. Východiska pro hodnocení a klasifikaci ve školní družině	Error! Bookmark not defined.
9. Spolupráce s rodiči a organizacemi	Error! Bookmark not defined.
10. Autoevaluace školní družiny	Error! Bookmark not defined.
10.1 Prostředky evaluace	Error! Bookmark not defined.
10.2 Metody evaluace.....	Error! Bookmark not defined.
10.3 Kritéria pro hodnocení.....	Error! Bookmark not defined.
11. Zajištění podmínek BOZP.....	Error! Bookmark not defined.

1. Charakteristika školní družiny

ŠVP ŠD jsme nazvali: „**Kolečko, kroužek, kruh.**“

Náš vzdělávací plán je určen především pro děti s kombinací vad. Navazuje na program MŠ Dětského rehabilitačního stacionáře při Městské nemocnici Ostrava a je nedílnou součástí ŠVP ZŠ a MŠ, Ukrajinská 19, Ostrava – Poruba. Snažíme se o maximální individuální přístup, o všestranný rozvoj dítěte vzhledem k jeho postižení a vzdělávacím potřebám. Rozvíjíme nabyté návyky a velmi podporujeme samostatnost dětí. Vytváříme vlnivé prostředí, do kterého se mohou děti každý den těšit.

Školní družina je rozdělena do deseti oddělení, ve kterých pracuje 10 pedagogických pracovníků.

Pět oddělení s pěti pedagogickými pracovníky na ulici Ukrajinská a pět oddělení s pěti pedagogickými pracovníky na odloučeném pracovišti na ulici Karla Pokorného.

ŠD na ulici Ukrajinská nemá svou jídelnu, nýbrž výdejnu. Obědy se dovážejí ze školní jídelny ZŠ Ukrajinská 1533.

ŠD na ulici K. Pokorného využívá služeb školní jídelny ZŠ Karla Pokorného 1382.

1.1 Cíle vzdělávání

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků.

Školní družina uplatňuje podle svých možností podpůrná opatření a obecné zásady pro zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, druh a rozsah podpůrných opatření vychází ze speciálních vzdělávacích potřeb žáka a také z toho, která podpůrná opatření má žák k dispozici ve škole a která jsou nezbytná i pro jeho činnost ve školských zařízeních. Rozsah podpory je v souladu s vyhláškou č.27/2016 Sb.

Spolu se základní školou poskytnout dětem komplexní speciálně pedagogickou a zdravotní péči směřující k výchově samostatné osobnosti.

Hravou formou rozvíjet nabyté znalosti a dovednosti z vyučování vést děti ke zdravému způsobu života zajistit jejich bezpečnost, vytvářet estetické prostředí klást velký důraz na individuální přístup ke každému dítěti.

1.2 Materiální podmínky

Pracoviště na Ukrajinské ulici má své herny, zelenou, červenou, modrou a žlutou, vybaveny moderním nábytkem, koberci, hračkami a pomůckami pro výchovnou činnost. Třídy jsou vybaveny počítači, televizory, interaktivními tabulemi, mobilním zařízením Magic box rovněž s možností využití k výchovné činnosti ŠD. Relaxační místnost je vybavena relaxačním bazénem s kuličkami, houpačkami a sedacími vaky. Keramická dílna je vybavená keramickou pecí a hrnčířským kruhem. Knihovna, která současně slouží i jako logopedická místnost je vybavená počítačem a

knihovnou s knihami. Tělocvična je vybavená tělocvičným náradím a náčiním. Na školní zahradě je terasa s umělým trávníkem, hřiště se speciálním povrchem, altán s posezením, lavičky, máme zde k dispozici kola, Loped, koloběžky rovněž pro výchovnou činnost. Z dalšího vybavení můžeme jmenovat mechanické vozíky. Pracoviště na ulici Pokorného má ve třídách k dispozici koberec, lehátko, knihy, dětské časopisy, hračky, stolní hry, stavebnice, sportovní náčiní, kopírku, diaprojektor, interaktivní tabuli, videokameru, digitální fotoaparát, televizor, počítače, PC hry, hudební nástroje, DVD, video, CD přehrávače, dětská CD, vybavení výtvarné dílny (hrnčířský kruh, vypalovací pec, tiskařský lis), vybavení kuchyňky (nádobí a kuchyňské náčiní), vybavení muzikoterapie (lehátka, rehabilitační míče, polštáře, terapeutické lampy), vybavení teraristické místnosti (akvária, terária, klece). K dalšímu vybavení pro žáky s tělesným postižením patří polohovací stojany, polohovací židle, polohovací stoly, mechanické vozíky, bezbariérové WC se stropním zvedacím systémem, bidetové prkénko na WC, balanční pomůcky). Na zahradě školy je lezecká stěna, která se využívá i v rámci ŠD. Na školní zahradě děti využívají také zvonkohru, v rámci pracovních činností jsou k dispozici vyvýšené záhony a skleníky.

1.3 Personální podmínky

Na pracovišti Ukrajinská školní družinu zajišťuje 5 vychovatelek.

Na pracovišti Karla Pokorného školní družinu zajišťuje 5 vychovatelek a 14 asistentů pedagoga.

1.4 Ekonomické podmínky

Poplatky za pobyt dětí ve školní družině jsou uvedeny ve směrnici, která je součástí vnitřního řádu školní družiny. Tato směrnice stanovuje výši úplaty za zájmové vzdělávání ve školní družině. Ředitel může rozhodnout o snížení nebo osvobození od úplaty, za podmínek, které jsou uvedeny ve vnitřním řádu školní družiny. ŠD také využívá finanční podporu z projektů. Z těchto financí jsou hrazeny potřebné pomůcky do kroužků. Ze sdružení BES je mimo jiné hrazeno vzdělávání pedagogických pracovníků pro zkvalitnění práce v kroužcích a vzdělávání dětí v rámci ŠD.

1.5 Psychosomatické podmínky

1.5.1 Živospráva

Pravidelně pořádáme soutěže o zdravou svačinu. Osvěta v rámci zdravé výživy, pitného režimu, pravidelného pohybu, sportování, odpočinku a relaxaci.

1.5.2 Psychohygienu

Žáci účelně tráví volný čas, rozvíjí své zájmy v individuálních a organizovaných činnostech, tyto činnosti si vybírají, rozvíjí svou schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci zátěže ze školy. Odmítají nevhodné nabídky pro trávení volného času. Sami si vybírají z možnosti trávit čas v kolektivu či v sociální izolaci.

1.5.3 Psychohygienické podmínky

V rámci organizované činnosti mají žáci k dispozici společnou hernu, tělocvičnu, prostory školní zahrady.

Při individuální činnosti žák využívá prostory muzikoterapie, relaxační místnosti, volnou třídu, knihovnu, místnost PC, výtvarnou dílnu.

Pro vytvoření osobního prostoru žáka, jsou připraveny deky, spacáky, polštáře různých velikostí, žíněnky.

2. Klíčové kompetence

2.1 Kompetence k učení

Nenásilnou formou prostřednictvím didaktických her u těch nejmenších zvyšovat požadavky úměrně věku a zařazovat výukové programy na PC, podporovat četbu, učit třídit informace, používat internetu a tím vším poznávat smysl učení a pochopit nutnost přípravy na vyučování.

2.2 Kompetence k řešení problémů

Pomáháme menším dětem řešit různé problémové situace a postupně je připravujeme na zvládnutí rozpoznat a pochopit problém, nacházet řešení později dle vlastního úsudku a zkušeností, podporujeme kritické myšlení a vedeme žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí.

2.3 Kompetence komunikativní

Podporujeme souvislý ústní projev dítěte formou rozhovorů, vyprávění, diskusí a u starších dětí pak dbáme na kultivovanost jejich projevu a vedeme je, aby získaných komunikativních dovedností uměli použít ke kvalitní spolupráci s ostatními lidmi a zapojili se do společenského dění s využitím všech informačních a komunikačních prostředků pro danou věkovou kategorii.

2.4 Kompetence sociální a personální

Podporovat dobré vztahy ve skupině dětí a tím rozvíjet ohleduplnost a úctu jeden k druhému, vytvářet příjemnou atmosféru, naučit poskytovat pomoc druhým, ale umět o ni také požádat, učit děti respektovat pravidla práce v týmu a tím upevňovat dobré mezilidské vztahy.

2.5 Kompetence občanské

Seznámením s řádem ZŠ a ŠD učíme děti znát nejen své povinnosti ale i práva; učíme děti respektovat druhé lidi a odmítat útlak a hrubé zacházení a v pozdějším věku je učit chápat základní principy zákonů a společenských norem; aktivně

zapojujeme děti do kulturního života návštěvami muzeí, galerií, divadelních představení, besedami a veřejným vystoupením k významným dnům; podporujeme tvořivost a sportovní aktivity; podporujeme zodpovědnost a učíme děti poskytovat účinnou pomoc v situacích ohrožujících zdraví člověka. Učíme děti respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí tříděním odpadků, účastí na ekologických pořadech pro děti aj.

2.6 Kompetence pracovní

Vedeme děti k účinnému a bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení za dodržení bezpečnostních pravidel. Pracovními činnostmi vedeme děti k vlastnímu rozvoji, ale také připravujeme na různá povolání.

2.7 Kompetence digitální

Vedeme žáky k aktivnímu využívání digitálních technologií, aplikací a služeb, které žáci využívají ke svému rozvoji a úspěšnému začlenění do života stále se vyvíjející společnosti.

3. Provoz školní družiny

3.1 Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu vzdělávání

Ve školní družině je určena ředitelkou školy vedoucí vychovatelka, která zajišťuje přihlašování a odhlašování žáků, předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností, společně s hospodářkou školy zajišťuje vybírání úplaty za zájmové vzdělávání v ŠD.

Přihlašování a odhlašování žáků ze ŠD je prováděno na základě písemných žádostí rodičů nebo jiných zákonných zástupců žáka. Zápisový lístek-jako interní dokument školní družiny – dává vychovatelkám prokazatelné informace o zdravotním stavu žáka, o rozsahu docházky a způsobu odchodu ze školní družiny. Jakoukoli odchylku či změnu v zápisním lístku sdělí zákonní zástupci družině písemně.

O zařazení dětí do školní družiny rozhoduje ředitel školy.

Při zápisu do školní družiny jsou zákonní zástupci žáka prokazatelně seznámeni se Školním řádem a s touto směrnicí.

Vyloučení žáka jako krajní opatření je možné. Rozhodne o tom ředitel školy po projednání se zákonnými zástupci.

Plátce úplaty

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno v souladu s výše uvedenými platnými právními předpisy zpravidla za úplatu. Úplatu hradí, není-li prominuta, zákonný zástupce žáka, který je přijat k pravidelné i nepravidelné docházce do ŠD.

Výše úplaty

- výše úplaty respektuje § 14 vyhlášky 197/2016Sb., o zájmovém vzdělávání. Je stanovena měsíční částkou, kterou určuje svým rozhodnutím ředitel školy pro vymezené období.

- měsíční výše úplaty není závislá na počtu dní, ve kterých se žák v průběhu měsíce skutečně účastnil činnosti družiny.

- ředitel školy touto směrnicí stanovil příspěvek rodičů žáka na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ve školní družině s účinností od 1. 9. 2012 takto:

- 50Kč měsíčně na jedno dítě, pokud je přihlášeno k pravidelné docházce do ŠD alespoň na 3 dny v týdnu.
- 25Kč měsíčně na 1 dítě, pokud navštěvuje ŠD pravidelně méně než 3 dny v týdnu
- 50Kč za mimořádnou souvislou docházku v délce 3 až 4 týdnů
- 25Kč za mimořádnou souvislou docházku v délce 1 až 2 týdnů

Tyto částky platí pro každé dítě, a to i v případě docházky sourozenců do školní družiny.

3.2 Režim dne

Školní družina je na jednotlivých budovách v provozu v tuto dobu:

ŠD Ukrajinská – provoz 6:30 – 15:30 hodin

ŠD Pokorného – provoz 6:15 – 16:00 hodin

4. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Respektujeme individualitu každého dítěte, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Dle stupně a charakteru jejich handicapu je umožňováno začleňování do různých aktivit školní družiny a zajišťování podmínek vhodných k rozvoji jejich osobností. K tomu nám napomáhá spolupráce s třídní učitelkou (jejich individuální plán pro žáka, na co se více zaměřit, co je potřeba udělat).

Využívání pomůcek pro žáky se zrakovým omezením- např. zvětšování písma u pracovních listů, využití programu SymWriter, používání speciálního zvedáku pro děti s tělesným omezením, dostatečné personální zajištění pracovníků v družině. Dobrá je také spolupráce s rodiči (každodenní konzultace o dítěti).

5. Výchovně-vzdělávací program

Žák:

- Seznámí se s vnitřním řádem školní družiny
- Dodržuje pravidla bezpečného a slušného chování
- Zná a respektuje pravidla společenských her
- Dokáže vyprávět o svých zážitcích z prázdnin
- Orientuje se ve školní knihovně
- Čte knihy, časopisy dle vlastního výběru
- Čte společně s ostatními dětmi v komunitním kruhu
- Seznámí se a orientuje se v okolí školy
- Zapojuje se do míčových her a respektuje jejich pravidla
- Využívá různé výtvarné techniky
- Dokáže rozlišit různé druhy ovoce a zeleniny
- Orientuje se ve školní kuchyni
- Dokáže připravit jídlo podle receptu
- Spolupracuje při péči o školní zahradu
- Učí se rozpoznávat různé rostliny a zvířata
- Aktivně se zapojuje při péči o koně v rámci hipoterapie
- Respektuje pokyny bezpečného chování při hipoterapii
- Účastní se sběru přírodnin a jejich výtvarného využití
- Pomáhá při výrobě ptačích budek a krmítek
- Umí zazpívat vánoční koledy
- Vyrábí vánoční přání, dekorace, dárky
- Účastní se nacvičování divadelního představení a vystoupení
- Je schopen samostatného tanečního vyjádření na danou hudbu
- Zlepšuje své dovednosti v oblasti lyžování, monoski
- Účastní se sáňkování, bobování, bruslení a her na sněhu
- Dokáže se uvolnit při relaxaci, zná základní jógové cviky
- Umí použít prvky relaxační masáže a také ji přijmout
- Orientuje se v hudebních nástrojích
- Používá hudební nástroje dle vlastního výběru
- Pečuje o školní zvířátka
- Dokáže písemně vyjádřit svůj názor
- Zná pravidla boccii a hraje ji s ostatními spoluhráči
- Zná pravidla ping pongu a zlepšuje svou techniku
- Dokáže použít fotoaparát, upravit fotografie
- Dodržuje pravidla bezpečnosti při lezení na umělé stěně
- Zná základní lezecké vybavení a umí ho použít
- Rozlišuje druhy odpadu a umí je třídít
- Orientuje se v základech ekologie

6. Formy vzdělávání

6.1 Pravidelná činnost (kroužky)

Dle svého zaměření, možností a schopností a s přihlédnutím ke speciálním potřebám dětí, mohou nabídnout vychovatelky spolu s ostatními pedagogickými pracovníky různé zájmové kroužky jako například muzikoterapie, jóga, výtvarný, relaxační, hudební, kecací, dramatický, teraristický, novinářský, kulinářský, boccia, Dívčí klub, Klub čtenářů, Bystré hlavy, kreativní, šikovné ruce, sportovní hry, ping-pong, keramický, taneční, fotografický, lezecký. Zaměření kroužku se může změnit dle požadavků žáků.

V měsíci září se vždy rodiče a jejich děti dovědí nabídku kroužků pro daný školní rok.

6.2 Příležitostná činnost

Výchovná, vzdělávací a zájmová činnost organizovaná nepravidelně podle možností školní družiny (besídky, divadelní představení, exkurze. Projektové dny navazující na školní výuku).